

Hankesuunnittelun

ABC

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Huom! Tämä materiaali on laadittu tämän hetkisen ymmärryksemme ja ohjeistusten mukaan. Asiat tulevat takuulla vielä muuttumaan ja tarkentumaan. Tästä syystä olemme täysin vastuuttomia kaikesta tässä materiaalissa olevasta tiedosta!

Ihmisten kokoisille ideoille!

**Euroopan unionin
osarahoittama**

OHJELMA:

- Miten ideasta syntyy hanke?
- Viisarin hankkeiden valintaperusteet
- Kuinka laatia hankesuunnitelma?
- Kestävän kehityksen huomioiminen hankkeessa
- Hankkeen viestinnän suunnittelu
- Hankkeen kustannukset
- Hankkeen hakeminen

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Miten ideasta syntyy hanke?

- Teillä on olemassa oleva TARVE hankkeelle
- TARVE johtaa johonkin TAVOITTEESEEN
- TAVOITTEISEEN pääsemiseen tarvitaan toimenpiteitä, mitä?
- TOIMENPITEET johtavat kustannuksiin, paljonko?
- Mihin TULOKSIIN toimenpiteet johtavat?

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Miten ideasta syntyy hanke?

- Tutustu hakuprosessiin
- Käy läpi hakijan muistilista
- Ole ideasi kanssa yhteydessä Viisariin
-> Valitaan idealle oikea hanketyyppi

Hankkeiden valintaperusteet

Viisarin hallitus käsittelee hakemuksia valintajaksoittain. Tämä tarkoittaa sitä, että tietyn valintajakson aikana saapuneet hakemukset käsitellään yhdessä Viisarin hallituksen kokouksessa. Hakemuksia ei voi "jättää pöydälle" eli kaikki tarvittava materiaali on oltava hakemuksen liitteenä. Kiinnitettävä siis huomiota siihen, milloin hakemuksen jättää, että se on varmasti täydellinen.

Valintaperusteiden tarkoituksena on:

- Varmistaa hakijoiden yhdenvertainen kohtelu
- Parantaa varojen käyttöä
- Kohdentaa tuki toimenpiteiden tavoitteiden mukaisesti

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankesuunnitelma

Hanketta koskevat suunnitelmat (Huom! Vaadittava sisältö vaihtelee hanketyypin mukaan!)

- Hankkeen julkinen tiivistelmä: toteuttajat, toimenpiteet, tavoitteet, odotetut tulokset ja vaikutukset, kohderyhmä, hyödynsaajat, toteutusaika- ja -alue.
- > Huom! Tämä kuvaus julkaistaan netissä, kirjoita lyhyesti ja kuvaavasti!
- Hankkeen tarve, tausta,
- kohderyhmä, hyödynsaajat
- toteutusalue
- Hakijan esittely ja hankkeen resurssit
- tavoitteet,
- tulokset, vaikutukset
- seuranta ja raportointi

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankesuunnitelma

- Hankkeen toteutus, aikataulu ja riskit
- Hankkeen laajempi viitekehys; miten hanke edistää Viisarin strategian tavoitteiden toteutumista? Onko hankkeella liityntää johonkin muihin laajempiin kokonaisuuksiin, esim. valtakunnallisiin tai maakunnallisiin strategioihin?
- Ympäristö- ja ilmastovaikutusten huomiointi ja kestävän kehityksen edistäminen*
- Toiminnan jatkaminen ja tuen kohteen ylläpitosuunnitelma
- Hankkeen viestintä ja tiedottaminen

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Kestävä kehitys hankkeessa

*Kestävä kehitys on paikallista ja globaalia yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata tuleville sukupolville yhtä hyvät tai paremmat toimintamahdollisuudet kuin nykyisillä sukupolvilla on. Tähän päästään niin, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa. Kestävän kehityksen lähtökohtana on huoli ihmisten välisestä eriarvoisuudesta ja elämän perustan muodostavien ekosysteemien elinvoimaisuuden ehtymisestä.

-> [Kestävän kehityksen opas hanketoimijoille](#)

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankkeen viestintä

- Kaikkissa hankkeissa tulee toteuttaa avointa viestintää
- Hankkeesta on hyvä viestiä sen alkaessa ja päättyessä, mutta myös toteutuksen aikana.
- Viesti, mitä hankkeessa tavoitellaan ja mitä on saatu aikaiseksi.
- Viestintä ei ole ainoastaan velvoite. EU-tunnus kertoo myös laadukkaasta ja tärkeästä hankkeesta ja siitä, että se on saanut EU:n maaseuturahoitusta.

-> viestinnän ohjeistus -> maaseutu.fi

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankkeen viestintä

Valtakunnalliseen [hankerekisteriin](#) on koottu kaikki maaseuturahastosta rahoitetut kehittämishankkeet.

Hankkeiden toteuttajat pääsevät itse hallinnoimaan järjestelmässä hankekorttejaan, joita voi hyödyntää hankkeen viestinnässä [nettisivujen](#) tapaan.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Yleishyödylliset investoinnit

Rakentamista, kone- ja laitehankintoja tai aineettomia investointeja

- > Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit
- > Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit

Tavoite:

- Lisätä maaseutualueiden kestävyttä ja elinvoimaisuutta
- Lisätä asuinympäristön monimuotoisuutta, ekologisuutta ja turvallisuutta
- Parantaa maaseudun pieninfrastruktuuria
- Kehittää kylien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Kehittäminen

- Toiminnan, toiminnon, toimintamallin, verkoston kehittäminen. Testataan ideaa, hankitaan tietoa.
- Yleishyödyllinen kehittämishanke, yhteistyöhanke, koulutushanke, tiedonvälityshanke. Yritys- ja viljelijäryhmähankkeet.
- Valmisteluraha (Älykäs kylä -hankkeen valmisteluun)
- Yleishyödyllisen kehittämisen pienhankkeet (alle 8000 €) avautuvat myöhemmin

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Kehittämishankkeiden tukimuodot

Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön yhteistyö

- Uusia ratkaisuja, joilla parannetaan maaseutuväestölle ja yrittäjille suunnattujen palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.
- Parannetaan asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia, huomioiden monipaikkaisuus ja etätyön sekä paikkariippumattoman työn tekemisen mahdollisuudet.
- Esimerkiksi tapahtuma, joka parantaa kylän yhteishenkeä tai kylän maiseman-hoitosuunnitelma tai jokin muu yleistä viihtyvyyttä parantava suunnitelma, kehittää metsien virkistyskäyttöä.
- Vähintään kahden osapuolen toteuttamat kehittämishankkeet.
- Leader-ryhmästä haettaessa Leader-ryhmä katsotaan yhteistyökumppaniksi, paitsi Älykäs kylä – hankkeissa.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Kehittämishankkeiden tukimuodot

Älykäs kylä

- Etsitään uusia ja keskenään risteäviä polkuja maaseudun kehittämisen, tutkimuksen, liikenteen, energian ja digitaalisen kehityksen osalta.
- Maaseutualueiden yhteisöjä, jotka etsivät ratkaisuja maaseudulla elämisen haasteisiin omien vahvuuksiensa pohjalta.
- Väh. kaksi toimijaa yhdessä. Esim. kylä/kunta yhdessä oppilaitosten, tutkimuslaitosten tai muiden asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.
- Älykkyys = uusia kokeiluja, toimintatapoja, yhteistyöverkostoja, osallisuutta. Digitaalisuus, tiedon hyödyntäminen, uusi teknologia ja tekoälyratkaisut ovat keskeisiä työkaluja.
- Tarkoitus edistää kylän tai kunnan elinvoimaa hyvin konkreettisesti.
- Useamman vuoden hankkeita, suunnitelmallista toimintaa ja konkreettisia toimia, investoinnit erikseen.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Kehittämisen tukimuodot

Älykäs kylä -esimerkkihankkeita:

- Kylät alkavat kokeilla palvelun tuottamista yhdessä esimerkiksi digitaalisesti tai liikkuvana palvelukokonaisuutena.
- Turvallisuus, varautuminen, huoltovarmuus, omavaraisuus, vesihuolto ym. Esimerkiksi useampi yhdistys ja / tai kylä laativat varautumissuunnitelman ja alueen asukkaat toteuttavat sitä.
- Kylätaloista suunnitellaan monipaikkaisen työnteon mahdollistavia yhteiskäyttötiloja. Kylän tai muutaman kylän yhteinen työskentelypiste tai etätoimisto.
- Kylän tai muutaman kylän yhteinen kiertotaloussuunnitelma ja sen toteutus.
- Oppilaitos ja kylät kokeilevat opintojaksojen suorittamista kylillä, esimerkiksi maisemankunnostukseen liittyen.
- Kylän tai muutaman kylän tai kunnan yhteinen biokaasulaitos. Yhteinen suunnittelu, yritysten, maatilojen, ruokapalvelujen verkottaminen jne.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Hanketuen määrä

- Hanketuen määrä max. 180 000 euroa (hanketyyppikohtaisia rajoituksia)
- Yleishyödyllinen investointi max. 50 %.
- Yleishyödyllinen kehittäminen max. 80 %, yhden kylän tai kunnan alueelle kohdistuvassa hankkeessa maksimikustannukset 50.000 euroa.
- Älykkäät kylät -toimenpide max. 90 %
- Yritysryhmähanke max. 75 %
- Elinkeinolliset kehittämishankkeet toimenpiteiden mukaan max. 60/80%, maksimikustannukset 100.000 euroa.
- Koulutustoimenpide max. 80 %, maksimikustannukset 100.000 euroa
- Tiedonvälitystoimenpide max. 90 %, maksimikustannukset 100.000 euroa.
- Alueiden väliset hankkeet max. 90 %
- Kansainväliset esiselvityshankkeet max. 100 %, maksimikustannukset 30.000 euroa.
- Kansainväliset hankkeet max. 90 %, maksimikustannukset 150.000 euroa.

- Perustellusta syystä em. tukiprosenteista ja maksimikustannuksista voidaan poiketa.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Kustannusten kohtuullisuus

Hankkeen toteuttaja vastaa siitä että kustannusten kohtuullisuus on selvitetty ja dokumentoitu!

- Julkiset hankinnat; tuen määrä yli 50 %, palvelun oletettava hankintahinta 60 000 tai rakennusurakka yli 150 000 → Hilma
- Rakentamisessa useimmiten hakijalta yksikkökustannuslaskelma, jonka ELY-keskus käsittelee viitekustannuksiin perustuen, voidaan käyttää myös tarjouksia
- Vähintään 3.000 euron hankinnoissa selvitys tavanomaisesta hintatasosta, riittävä määrä tarjouksia tai muu selvitys, jonka perusteella mahdollista arvioida
- Alle 3.000 euron hankinnoistakin hintataso on jotenkin osoitettava
- Kilpailutuksessa voi käyttää myös puita perusteluita, kuin halvin hinta!
- Huom! Sisäpiirihankinnat on aina kilpailutettava

Apulomakkeita kustannusten kohtuullisuuden selvittämiseen lisätään Viisarin nettisivuille lähiaikoina.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankkeen kustannukset

Kehittämishankkeen tukikelpoiset kustannukset

- Henkilöstökulut
- Matkakustannukset
- Ostopalvelut
- Vuokrat
- Pienhankinnat ja kohtuulliset tarjoilukustannukset hankkeen kokous-, koulutus- ja tiedotustilaisuuksissa
- Tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset, jotka liittyvät kansainväliseen yhteistyöhön
- Muut hankkeen toteuttamisesta aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset
- Vastikkeeton työ (ei kaikissa hanketyypeissä)

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Laskennalliset kustannukset 19 %

Välittömät kustannukset

Henkilöstökustannukset

(palkat + loma-ajan palkat, lomarahat ja palkkojen sivukulut)

- Palkkakustannukset, jotka aiheutuvat hankkeen toteutuksesta ja jotka voidaan osoittaa kuuluvan hankkeelle tuntikirjanpidon avulla.
- Palkkakustannuksilla tarkoitetaan työstä maksettavaa korvausta, loma-ajan palkkaa, lomarahaa sekä edellä mainittuihin eriin kohdistuvia työnantajan pakollisia sivukulumaksuja. Työnantajan vapaaehtoisia sivukulumaksuja ei huomioida.
- Palkkiot, jotka aiheutuvat hankkeen toteutuksesta. Esim. luento-, koulutus- ja esiintymispalkkiot tai ohjausryhmän kokouksen perusteella maksettavat palkkiot.

Ostopalvelut

- Hankkeen toteuttamista varten hankittavat ostopalvelut esimerkiksi markkinointi- ja viestintäpalvelut, kirjanpito- ja erilliset asiantuntijapalvelut, hanketilaisuuksien ulkopuolisten laskuttamat vuokra-, tarjoilu*- ja muut järjestelykustannukset, kotimaan- ja ulkomaan opintomatkat.

* Omien tilojen ulkopuolella järjestettävien tilaisuuksien tarjoilukustannukset, esim. koulutustilaisuuksissa.

Muut välittömät kulut

- Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen tarvittavat materiaalit, tarvikkeet ja pienhankinnat sekä mahdolliset muut kustannukset, jotka eivät kuulu välillisiin kustannuksiin.

Välilliset kustannukset

Hankehenkilöstön matkakustannukset ja koulutukset

- Hankehenkilöstön kotimaan- ja ulkomaanmatkojen kustannukset esimerkiksi kilometrikorvaukset, päivärahat, leasing-autot, matkaliput (juna, linja-auto, lentokone, taksikulut) sekä majoituskulut.
- Osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin

Toimitilakustannukset

- Hankkeen toteuttajan päivittäisessä käytössä olevien toimitilojen vuokrakustannukset, vastikkeet sekä toimitiloihin liittyvät ylläpito/huoltokustannukset kuten sähkö, siivous, vartiointi, vakuutukset sekä korjaukset ja huoltotoimenpiteet.

IT-laite ja -ohjelmistokulut

- Hankehenkilöstön käytössä olevat kone- ja laitehankinnat esimerkiksi tietokoneet, puhelimet, monitoimilaitteet.
- Hankkeen toteuttajan päivittäisessä käytössä olevat ohjelmistokulut esimerkiksi tietojärjestelmä- ja tietoturvalisenssit, ohjelmistojen lisenssit ja palvelintilan kustannukset.

Muut hankkeen toteuttajan toimintaan liittyvät yleiset kustannukset

- Esimerkiksi posti- ja kopiokulut, kahvituskulut*, toimistotarvikkeet, työterveyshuolto ja tyky-toiminta, vastuuvakuutukset itse järjestettävien kokouksien kahvitukset (esim. ohjausryhmän tarjoilut).

Laskennalliset kustannukset 40 %

Laskennalliset kustannukset 40 %

Välittömät kustannukset

Henkilöstökustannukset

(palkat + loma-ajan palkat, lomarahat ja palkkojen sivukukat)

- Palkkakustannukset, jotka aiheutuvat hankkeen toteutuksesta ja jotka voidaan osoittaa kuuluvan hankkeelle tuntikirjanpidon avulla.
- Palkkakustannuksilla tarkoitetaan työstä maksettavaa korvausta, loma-ajan palkkaa, lomarahaa sekä edellä mainittuihin eriin kohdistuvia työnantajan pakollisia sivukulumaksuja. Työnantajan vapaaehtoisia sivukulumaksuja ei huomioida.
- Palkkiot, jotka aiheutuvat hankkeen toteutuksesta. Esim. luento-, koulutus- ja esiintymispalkkiot tai ohjausryhmän kokouksen perusteella maksettavat palkkiot.

Välilliset kustannukset

Kaikki muut hankkeen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset kuin henkilöstökustannukset

Laskennalliset loma-ajan palkat, lomarahat ja palkkojen sivukulut

Laskennalliset loma-ajan palkat, lomarahat ja palkkojen sivukulut

- Laskennallisten sivukulujen mallia **käytetään kaikissa hankkeissa, joissa on palkkakustannuksia.**
  - Hankkeen henkilöstökulut = työssäoloajan palkka ilman sivukuluja + laskennallisina sivukuluina 39 % työajan palkasta.
  - Laskennalliset sivukulut sisältävät tavanomaiset palkan sivukulut, loma-ajan palkan ja lomarahan.
  - Hyrrä laskee automaattisesti laskennalliset sivukulut (39 %), kun työssäoloajan palkka on ilmoitettu.
- Lomarahoja ei haeta enää hankkeen toteutuksen päättymisen jälkeen erikseen, koska laskennalliset sivukulut sisältävät myös lomarahat.
- Mallia käytetään myös silloin, kun kustannusmalliksi on valittu tosiasialliset kustannukset.

Hankkeen kustannukset

Yleishyödyllinen investointihanke (kustannuslajit)

- Koneet, laitteet ja kalusto
- Rakentaminen (rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentaminen, korjaaminen tai laajentaminen)
- Aineettomat investoinnit

Investoinnin kustannukset muodostuvat ostettavista tarvikkeista, ostettavasta työstä sekä talkootyöstä. Tärkeää on muistaa, että talkootyö on myös kustannuksena kunkin kustannuslajin sisällä!

Rakentamista ovat kaikki kiinteästi asennettavat koneet ja laitteet!

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Rahoitussuunnitelma

- Haettava avustus, hanketyypin mukainen tuen %-osuus
- Muut julkiset rahoituslähteet (jos näitä on)
- Yksityinen rahoitus
  - Rahallinen osuus
  - Vastikkeeton työ eli talkootyö (max 100% yksityisestä rahoituksesta)
  - Talkootyö on sekä kustannus- että rahoituserä. Vastikkeettoman työn arvo on 20 euroa per tunti per henkilö. Mikäli käytetään konetyötä (traktori, kaivuri, mönkijä, moottorikelkka tms.), sille lasketaan LISÄKSI 40 euroa per tunti.

Rahoitussuunnitelmapohja on tekeillä ja se lisätään Viisarin nettisivuille lähiaikoina.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Tuen hakeminen

SUOMI.FI VALTUUDET

Voit asioida organisaation puolesta, jos sinulla on tarvittavat oikeudet Suomi.fi-valtuuden perus- tai valtuusrekisterissä.

Hyrrän valtuuskoodit ovat:

- Maaseudun ja kalatalouden tukien ja korvauksien hakeminen (oikeuttaa hakemuksen täyttämiseen, allekirjoittamiseen ja lähettämiseen Hyrrässä)
- Maaseudun ja kalatalouden tuki- ja korvaushakemusten valmistelu (oikeuttaa hakemuksen täyttämiseen)
- Maaseudun ja kalatalouden tuki- ja korvaustietojen katselu (oikeuttaa hakemusten selailuun Hyrrässä)

[Suomi.fi-valtuutuksen ohje](#)

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Sähköinen hakemus hyrrässä

Hyrrä -verkkopalvelu ohjaa ja opastaa hakemuksen teossa. Palvelun käyttöön tarvitaan verkkoyhteys.

Hyrrä-verkkopalvelun osoite

<https://hyrra.ruokavirasto.fi/login.html>

Ruokaviraston Hyrrä-ohje sivusto

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/asiointi/hyrra/>

Suosituksena käyttää selaimena Google Chromea tai Mozilla Firefoxia.

Hyrrää päivitetään usein, joten ulkonäkö ja sisällöt saattavat muuttua.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Asioiminen Hyrrässä

Jos Hyrrään kirjautuessa ei tule organisaatiovalintaa, Suomi.fi – valtuuksissa on jotain pielessä. Kuka vaan pystyy kirjautumaan Hyrrään henkilönä, mutta organisaation puolesta ei voi silloin tehdä hakemusta.

Suomi.fi FI

← Keskeytä

Asioi yrityksen puolesta

Valitse yritys, yhdistys tai muu yhteisö, jonka puolesta haluat asioida

Rajaa nimellä tai tunnisteella

1 yritys, 1 valittu

Nimi	Tunniste
☒ Leader Viisari ry	1707385-5

Valitut yritykset, yhdistykset tai muut yhteisöt

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Tuen hakeminen hyrrässä

Tallenna, tallenna ja tallenna!

- Kannattaa kirjoittaa hakemusta myös esim. Wordiin ja kopioida teksti Hyrrään.
- Huom! Tekstimuotoilut eivät kopioitu, joten ulkoasuun ei kannata kiinnittää huomioita.

Lue tooltipsit eli vinkit!

- eli kysymysmerkkien takaa tulevat tekstit ja vastaa niissä näkyviin asioihin.

Hakemuskohtat "elävät" tehtyjen valintojen myötä. Tietoja voi muokata myöhemmin. Joidenkin valintojen muuttaminen kuitenkin tyhjentää hakemuksen tiedot, esim. hanketyypin vaihtaminen.

Liitteet pdf-muotoon, nimeä kuvaavasti!

- Valmiita asiakirjoja voi muuttaa pdf-muotoon esim. [PDF Creatorilla](#)

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Ihmisten kokoisille ideoille!

Leader Viisari ry
Virastotie 2
43100 SAARIJÄRVI

www.keskisuomenmaaseutu.fi/viisari

Sanna Kiuru
toiminnanjohtaja
0400 418 055
sanna.kiuru@saarijarvi.fi

Mari Puro
hankesihteeri
040 712 2025
mari.puro@saarijarvi.fi

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama